

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 28.11.2014 r.
COM(2014) 905 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO, EUROPEJSKIEGO KOMITETU
EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO ORAZ KOMITETU REGIONÓW**

**Przegląd zarządzania gospodarczego
Sprawozdanie ze stosowania rozporządzeń WE nr 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011,
1176/2011, 1177/2011, 472/2013 oraz 473/2013¹**

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1173/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie skutecznego egzekwowania nadzoru budżetowego w strefie euro; rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1174/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie w sprawie środków egzekwowania korekty nadmiernych zakłóceń równowagi makroekonomicznej w strefie euro; rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1175/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych; rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania; rozporządzenie Rady (UE) nr 1177/2011 z dnia 8 listopada 2011 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu; rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru gospodarczego i budżetowego nad państwami członkowskimi należącymi do strefy euro dotkniętymi lub zagrożonymi poważnymi trudnościami w odniesieniu do ich stabilności finansowej; rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 473/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wspólnych przepisów dotyczących monitorowania i oceny projektów planów budżetowych oraz zapewnienia korekty nadmiernego deficytu w państwach członkowskich należących do strefy euro. Dyrektywa Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich wchodzi wprawdzie w skład sześciopaku, nie została jednak objęta niniejszym przeglądem. Termin dokonania przeglądu jest w jej przypadku inny i upływa dnia 14 grudnia 2018 r.

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO, EUROPEJSKIEGO KOMITETU
EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO ORAZ KOMITETU REGIONÓW**

**Przegląd zarządzania gospodarczego
Sprawozdanie ze stosowania rozporządzeń WE nr 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011,
1176/2011, 1177/2011, 472/2013 oraz 473/2013¹**

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1173/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie skutecznego egzekwowania nadzoru budżetowego w strefie euro; rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1174/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie w sprawie środków egzekwowania korekty nadmiernych zakłóceń równowagi makroekonomicznej w strefie euro; rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1175/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych; rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania; rozporządzenie Rady (UE) nr 1177/2011 z dnia 8 listopada 2011 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu; rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru gospodarczego i budżetowego nad państwami członkowskimi należącymi do strefy euro dotkniętymi lub zagrożonymi poważnymi trudnościami w odniesieniu do ich stabilności finansowej; rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 473/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wspólnych przepisów dotyczących monitorowania i oceny projektów planów budżetowych oraz zapewnienia korekty nadmiernego deficytu w państwach członkowskich należących do strefy euro. Dyrektywa Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich wchodzi wprawdzie w skład sześciopak, nie została jednak objęta niniejszym przeglądem. Termin dokonania przeglądu jest w jej przypadku inny i upływa dnia 14 grudnia 2018 r.

1. WPROWADZENIE

UE zareagowała na niedociągnięcia w systemie zarządzania gospodarczego, które ujawnił kryzys gospodarczy i finansowy, podejmując szeroki zakres środków na rzecz wzmocnienia tego systemu zarządzania oraz zapewnienia trwałej konwergencji, wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Centralne znaczenie dla tych starań miały pakiety ustawodawcze, znane jako sześciopak i dwupak. Przedmiotem niniejszego przeglądu jest siedem rozporządzeń wchodzących w skład tych pakietów²; odnośnie jednego z nich, rozporządzenia 472/2013, pierwszy przegląd został opublikowany już w lutym 2014 r.³ Celem wspomnianych aktów jest ściślejsza koordynacja polityki gospodarczej za pośrednictwem umacniania nadzoru budżetowego w ramach paktu stabilności i wzrostu, wprowadzenie nowej procedury w obszarze zakłóceń równowagi makroekonomicznej, utworzenie ram pozwalających na rozwiązywanie problemów państw dotkniętych trudnościami w zakresie stabilności finansowej oraz kodyfikacja przepisów dotyczących zintegrowanego nadzoru gospodarczego i budżetowego w formie europejskiego semestru.

Zasadniczą kwestią, jaka zostanie rozważona w niniejszym przeglądzie jest to, w jakim zakresie nowe przepisy wprowadzone sześciopakiem i dwupakiem były skuteczne w osiągnięciu swoich założeń oraz w jakim zakresie przyczyniły się do postępu w zapewnianiu ściślejszej koordynacji polityki gospodarczej i trwałej konwergencji wyników gospodarczych państw członkowskich, przy jednoczesnym zagwarantowaniu przejrzystości, wiarygodności i demokratycznej rozliczalności.

Możliwość wyciągania wniosków odnośnie do skuteczności rozporządzeń jest ograniczona krótkim okresem, w jakim można było gromadzić doświadczenia dotyczące ich funkcjonowania: sześciopak wszedł w życie pod koniec 2011 r., zaś dwupak – dopiero w połowie 2013 r. Okres ten jest bardzo krótki, ale nie tylko; charakteryzuje się on ponadto poważnym kryzysem gospodarczym. W związku z tym przepisy nie mogły zostać sprawdzone w normalnej sytuacji gospodarczej.

2. SKUTECZNOŚĆ ROZPORZĄDZEŃ

Poniższe podrozdziały dotyczą skuteczności poszczególnych rozporządzeń w osiągnięciu zakładanych celów w zakresie tematycznym i w odniesieniu do różnych elementów nowych przepisów dotyczących zarządzania gospodarczego.

2.1. Nadzór budżetowy

Cele

Kryzys finansowy i gospodarczy, a także wynikający z niego wzrost poziomów deficytu i długu w UE, wymagał głębokiej reformy paktu stabilności i wzrostu⁴, zarówno w części

² W poszczególnych rozporządzeniach przewidziano dokonanie przeglądu do dnia 14 grudnia 2014 r.

³ COM(2014) 61 final z dnia 6 lutego 2014 r.

⁴ Pakt stabilności i wzrostu powstał w 1997 r. w celu umożliwienia koordynacji polityki budżetowej państw członkowskich i uniknięcia sytuacji, w której niestabilna polityka budżetowa podważyłaby wspólną politykę

zapobiegawczej jak i w części naprawczej.⁵ Ogólnie rzecz biorąc, dwa główne cele wprowadzonych sześciopakiem i dwupakiem reform w obszarze nadzoru budżetowego były następujące: 1) wzmocnienie i pogłębienie nadzoru budżetowego poprzez zapewnienie jego ciągłości i integralności, w tym za pośrednictwem wzmocnionego mechanizmu sankcji; oraz 2) wprowadzenie dodatkowego nadzoru dla państw członkowskich strefy euro w drodze zapewniania korekty nadmiernego deficytu oraz odpowiedniego uwzględniania zaleceń dotyczących polityki UE na etapie przygotowywania budżetów krajowych.

Przede wszystkim umocniono część *zapobiegawczą* i uczyniono ją bardziej wiążącą. Na podstawie sześciopaku wprowadzono pojęcie znacznego odstępstwa od średniookresowego celu budżetowego lub od ścieżki dostosowania prowadzącej w kierunku jego osiągnięcia. Niedostateczna korekta takiego odstępstwa może w efekcie prowadzić do nałożenia na państwo strefy euro sankcji finansowych. Wymagania dotyczące ścieżki dostosowania zostały zaprojektowane tak, aby uwzględniały zagrożenia stabilności oraz ogólną sytuację gospodarczą. Wprowadzono wartość odniesienia dla wydatków, aby zapewnić państwom członkowskim wyraźniejsze wskazówki operacyjne. Zwiększone zaangażowanie i egzekwowanie w obrębie części zapobiegawczej odzwierciedla znaczenie, jakie w dobrym okresie gospodarczym ma rozważna polityka budżetowa.

Zaktualizowano część *naprawczą*, czyniąc operacyjnym kryterium długu określonego w Traktacie. Zintensyfikowano sankcje nakładane na państwa strefy euro, które nie działają zgodnie z zaleceniami w ramach procedury nadmiernego deficytu. Wprowadzono nowe przepisy regulujące cele dotyczące rocznego deficytu nominalnego i strukturalnego w okresie procedury nadmiernego deficytu. Ogólnie rzecz biorąc, zwiększono elastyczność paktu stabilności i wzrostu, wprowadzając – w uzasadnionych przypadkach – możliwość dostosowania tempa konsolidacji budżetowej zarówno w części zapobiegawczej jak i naprawczej.

Na mocy dwupaku wprowadzono dodatkowe procedury nadzoru i monitorowania obowiązujące w stosunku do państw członkowskich strefy euro, mając na uwadze możliwy zasięg i konsekwencje wzajemnych skutków ubocznych dla sytuacji gospodarczej i budżetowej tych państw. Ustanowiono system stopniowego monitorowania przez Radę i Komisję, aby zapewnić terminową i trwałą korektę nadmiernego deficytu oraz umożliwić wczesne rozpoznawanie ryzyka, że dane państwo członkowskie nie będzie działać w zgodzie z zasadami paktu. System ten obejmuje analizy projektów planów budżetowych

pieniężną prowadzącą do stabilizacji cen. Pakt obejmuje dwie części. Celem części zapobiegawczej jest zapewnienie silnych finansów publicznych w państwach członkowskich jako podstawy dla stworzenia stabilności makroekonomicznej i możliwości budżetowych, które pozwolą na reagowanie na ewentualne wstrząsy gospodarcze. Wymaganiem centralnym jest, aby państwa członkowskie osiągnęły i utrzymały średniookresowy cel budżetowy, właściwą dla poszczególnych państw budżetową wartość odniesienia określoną w ujęciu strukturalnym (to znaczy dostosowywaną okresowo i skorygowaną o jednorazowe i tymczasowe działania). Celem części naprawczej, procedury nadmiernego deficytu, jest korygowanie poważnych błędów polityki budżetowej. Jej podstawowym punktem odniesienia są progi deficytu i zadłużenia, wynoszące odpowiednio 3 % oraz 60 % PKB.

⁵ W załączniku 1.1 zestawiono zmiany w pakcie stabilności i wzrostu, które wynikają z sześciopaku i dwupaku.

poszczególnych państw członkowskich strefy euro, które dokonywane są każdej jesieni, oraz przedstawianie autonomicznych zaleceń państwom członkowskim wykazującym nadmierny deficyt. Obejmuje on również wymóg kierowany pod adresem tych ostatnich, w myśl którego muszą one przedstawiać programy partnerstwa gospodarczego, w których opisane będą reformy budżetowe i strukturalne, wdrażane w celu zagwarantowania skutecznej i trwałej korekty wspomnianych deficytów.

W uzupełnieniu powyższego dwupak opiera się także na wchodzącej w skład sześciopaku dyrektywie w sprawie ram budżetowych i wprowadza dalsze elementy umacniające ramy budżetowe państw członkowskich strefy euro, wśród których znajdują się: większy nacisk na planowanie średnioterminowe, lepsza synchronizacja i zwiększenie przejrzystości procedur budżetowych, procedury wzmacniające wykorzystanie bezstronnych prognoz makroekonomicznych na potrzeby planowania budżetowego, jak również niezależne monitorowanie zgodności z przepisami budżetowymi na szczeblu krajowym.

Ocena

Ogólnie rzecz biorąc, zreformowane ramy okazały się być skuteczne, jeżeli chodzi o wzmacnianie nadzoru budżetowego, a tym samym wspieranie państw członkowskich w ich wysiłkach na rzecz konsolidacji finansów publicznych w trudnych warunkach gospodarczych. Powyższe przepisy obowiązują wprawdzie od niedawna i ciężko jest wyodrębnić ich konkretny wkład spośród wielu innych czynników sprzyjających podejmowaniu różnych działań politycznych, jednak pierwsze doświadczenia wskazują, że zreformowane reguły fiskalne UE odegrały swoją rolę. Ogólnie rzecz biorąc, odnotowano podstępny w zakresie konsolidacji budżetowej: średni deficyt budżetowy UE-28 spadł z 4,5 % PKB w 2011 r. do prognozowanej wartości ok. 3 % PKB w 2014 r.

Można zatem uznać, że wyniki działań podejmowanych w *części zapobiegawczej* są – jak dotychczas – obiecujące. Większość zainteresowanych państw osiągnęła swoje średniokresowe cele budżetowe lub poczyniła stosowne postępy w ich kierunku (zob. załącznik 1.2). Dotychczas nie stwierdzono zasadniczych odchyśleń. Jednak dopiero wówczas, gdy poprawie ulegną warunki gospodarcze, możliwe będzie jeszcze lepsze zrozumienie skuteczności funkcjonowania części prewencyjnej, w szczególności, jeżeli chodzi o wartość odniesienia.

W *części naprawczej* odnotowano imponującą trwałą korektę nadmiernego deficytu w okresie następującym po wejściu w życie sześciopaku w grudniu 2011 r. W tamtym momencie 23 z 27 państw członkowskich polegało na procedurze nadmiernego deficytu (zob. załącznik 1.3). Do końca sierpnia 2014 r. liczba ta spadła do 11 spośród 28 państw. Doświadczenia z *wartością odniesienia dotyczącą długu* są bardzo ograniczone, między innymi ze względu na fakt, że nowe przepisy przewidują okres przejściowy poprzedzający całkowite wejście w życie wartości odniesienia dotyczącej długu. Niemniej jednak uczynienie operacyjnym kryterium dotyczącego długu zwiększyło świadomość znaczenia, jakie dług ma dla stabilności budżetowej, oraz wprowadziła dodatkowe bodźce zachęcające

do sprowadzenia długu na zrównoważoną ścieżkę. Pośrednie *cele dotyczące deficytu nominalnego i strukturalnego* określone w ramach procedury nadmiernego deficytu pozwoliły na bardziej precyzyjne i przejrzyste doradztwo w zakresie polityki oraz monitorowanie. Ograniczyły one niekorzystne bodźce zachęcające do przesuwania korekt strukturalnych na etap końcowy oraz pozwoliły na uwzględnienie niepewności co do scenariusza makroekonomicznego leżącego u podstaw zaleceń. Możliwość dostosowywania istniejących zaleceń została wykorzystana z uzasadnionych powodów i okazała się szczególnie cenna przy dostosowywaniu kierunków konsolidacji w szybko zmieniających się warunkach w minionych dziesięciu latach.

Jako że *nie nałożono sankcji* na państwa niezachowujące zgodności z przepisami zreformowanego paktu stabilności i wzrostu, nie można w pełni ocenić, czy w rzeczywistości osiągnięto cel, jakim jest bardziej skuteczne wyegzekwowanie nadzoru budżetowego w strefie euro. Można jednak powiedzieć, że wydaje się, iż wprowadzone dwupakiem dodatkowe elementy nadzoru budżetowego dla państw członkowskich strefy euro w szerokim zakresie osiągnęły swój cel, jakim jest zwiększenie przynajmniej nacisku na dokonanie korekty nadmiernego deficytu. Zapewnienie Komisji możliwości wydawania *zaleceń autonomicznych* jest znaczącym uzupełnieniem procesu monitorowania państw członkowskich odnotowujących nadmierne deficyty, jako że pozwoli na wcześniejsze wydawanie wskazówek takim państwom. Wiąże się to z lepszym wykrywaniem zagrożeń, a ponadto pozwala państwom członkowskim na ich uwzględnianie i przyjmowanie środków zabezpieczających. *Programy partnerstwa gospodarczego* zwiększą świadomość osób odpowiedzialnych za wyznaczanie kierunków polityki w zakresie powiązań i znaczenia reform strukturalnych dla stabilności budżetowej. W tym celu konieczne jest, aby programy partnerstwa gospodarczego skupiały się na identyfikowaniu przede wszystkim tych istniejących i ewentualnie niezbędnych środków, które dotyczą trwałości działań korygujących deficyt.

Jesienią 2013 miała miejsce pierwsza przejrzysta, porównywalna i niezależna ocena projektów planów budżetowych wszystkich państw członkowskich strefy euro, poprzedzająca przyjęcie budżetów przez parlamenty krajowe.⁶ Ocena ta jest wyrazem istotnego przesunięcia w podejściu do nadzoru budżetowego: od oceny *ex post* do wytycznych *ex-ante*. Pomaga tym samym spełnić cel, jakim jest odpowiednie włączenie zaleceń politycznych UE do etapu przygotowywania budżetów krajowych.

Ponadto za sprawą dwupaku, którego celem było wzmocnienie ram budżetowych państw członkowskich strefy euro, osiągnięto już wymierne zmiany na lepsze. Zwiększył się zakres i poprawiła jakość rocznych budżetów i średnioterminowego planowania budżetowego. Procesy te opierają się obecnie zasadniczo na niezależnie przygotowywanych lub wdrażanych prognozach makroekonomicznych. Krajowe procedury budżetowe w strefie euro uwzględniają wspólne kamienie milowe określone w dwupaku. W całej strefie euro powołano organy, którym prawo krajowe powierzyło zadanie niezależnego monitorowania

⁶ W załączniku 1.5 zawarto przegląd wniosków wypływających z oceny.

poszanowania przepisów budżetowych, lub wzmocniono ich rolę. Jako że większość tych organów została powołana dopiero niedawno, ich niezależność, wiarygodność i skuteczność będzie mogła znaleźć potwierdzenie w praktyce dopiero w nadchodzących latach.

Przepisy pozwalają na zachowanie równowagi między wymogami dotyczącymi równowagi oraz cyklicznej stabilizacji, między innymi za pośrednictwem dostosowywania wysiłków budżetowych do warunków gospodarczych i zagrożeń równowagi w obrębie części zapobiegawczej, jak również przedłużenia terminów korygowania nadmiernych deficytów w części naprawczej. Zarówno w części zapobiegawczej jak i w części naprawczej funkcjonuje *ogólna klauzula korekcyjna*, przewidziana do stosowania w wyjątkowych sytuacjach stanowiących zagrożenie dla gospodarki strefy euro lub UE jako całości.

2.2 Procedura dotycząca zakłóceń równowagi makroekonomicznej

Cele

W procedurze dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej⁷ rozszerzono zakres nadzoru nad polityką gospodarczą państw członkowskich tak, że wykracza on poza kwestie budżetowe i dotyczy m.in. nierównowagi zewnętrznej, konkurencyjności, cen aktywów, zadłużenia wewnętrznego i zewnętrznego. Celem dwóch rozporządzeń, na podstawie których wprowadzono procedurę dotyczącą zakłóceń równowagi makroekonomicznej, było stworzenie skutecznych ram dla 1) wykrywania zakłóceń makroekonomicznych, 2) zapobiegania nadmiernym zakłóceniom makroekonomicznym i ich korygowania, 3) skutecznego wdrażania korekty nadmiernych zakłóceń równowagi makroekonomicznej w strefie euro.

Na potrzeby osiągnięcia wspomnianych celów wprowadzono następujące podstawowe narzędzia:

Sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania jest narzędziem wstępnej kontroli pozwalającym na określenie państw członkowskich, w przypadku których niezbędne jest przeprowadzenie dokładnej kontroli (dogłębnej analizy) przed ustaleniem, czy występują zakłócenia lub nadmierne zakłócenia równowagi makroekonomicznej. Sprawozdanie przyczynia się również do ustalenia związanych z zakłóceniami równowagi kwestii, które mają powszechne znaczenie i wymagają podjęcia dyskusji i koordynacji przez państwa członkowskie, dzięki tablicy wyników oraz szeregu zmiennych pomocniczych (w tym zestawienia wskaźników społecznych). W *szczegółowych ocenach sytuacji* określone są wyzwania polityczne i opcje polityczne; ich celem jest przygotowanie zaleceń politycznych i wniesienie wkładu w dialog z instytucjami UE oraz zainteresowanymi państwami członkowskimi. Przygotowując szczegółowe oceny sytuacji, Komisja opiera swoją analizę na bogatym zestawie materiałów analitycznych. W oparciu o te analizy i wyciągnięte z nich wnioski w *szczegółowych ocenach sytuacji* określone są dalsze kroki, jakie można realizować w ramach procedury zakłóceń równowagi makroekonomicznej, w zależności od powagi

⁷ Rozporządzenie 1174/2011 i rozporządzenie 1176/2011.

sytuacji oraz zagrożeń. Jeżeli w *części zapobiegawczej* procedury zakłóceń równowagi makroekonomicznej stwierdza się występowanie zakłócenia równowagi, mogą zostać przyjęte zalecenia polityczne, wchodzące w skład zaleceń dla poszczególnych krajów, które są przedstawiane przez Komisję na koniec europejskiego semestru. W przypadku państw członkowskich doświadczających nadmiernych zakłóceń, można uruchomić *procedurę dotyczącą nadmiernych zakłóceń równowagi* (część naprawcza procedury zakłóceń równowagi makroekonomicznej). W części naprawczej państwa członkowskie proszone są o przygotowanie planów działań naprawczych, których wdrożenie jest regularnie monitorowane. Jeżeli plany działań naprawczych przygotowywane przez państwa członkowskie strefy euro są nieodpowiednie, biorąc pod uwagę wyzwania, i jeżeli wdrożenie jest niedostateczne, na państwa te mogą być nakładane sankcje finansowe.

W 2013 r. Komisja wzmocniła społeczny wymiar UGW, opracowując tablicę kluczowych wskaźników społecznych i dotyczących zatrudnienia oraz rozszerzając szereg wskaźników leżących u źródła corocznego sprawozdania przedkładanego w ramach mechanizmu ostrzegania, o takie jak współczynnik aktywności zawodowej, stopa bezrobocia długotrwałego, stopa bezrobocia młodzieży oraz zagrożenie ubóstwem lub stopa wykluczenia społecznego. W procedurze dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej uwzględnia się wskaźniki społeczne i dotyczące zatrudnienia, aby uzyskać lepsze zrozumienie rynku pracy, jak również kwestii społecznych oraz zagrożeń w tym obszarze. Komisja dołoży także starań, aby europejscy partnerzy społeczni byli bardziej zaangażowani w proces europejskiego semestru.

Ocena

Choć celem *sprawozdania przedkładanego w ramach mechanizmu ostrzegania i jego tablicy wyników* nie jest próba mechanicznego zidentyfikowania zakłóceń równowagi, sama tablica wyników okazała się użytecznym narzędziem umożliwiającym pierwszą ocenę ryzyka i korekty zakłóceń równowagi. Ponadto tablica wyników posłużyła jako narzędzie do komunikacji i instrument rozliczalności podczas uzasadniania, dlaczego szczegółowa kontrola makroekonomicznego ryzyka jest lub nie jest konieczna w przypadku danego państwa członkowskiego. Tablica wyników nie jest narzędziem statycznym. W ciągu ostatnich trzech lat Komisja we współpracy z Parlamentem i Radą wprowadziła do niej wiele zmian. Choć warto zachować względnie niezmienny kształt tablicy wyników, to jednak dokonywanie regularnej oceny zawartych w niej zmiennych jest w dalszym ciągu konieczne, aby uwzględniać nie tylko zmiany w gospodarce i powiązane ryzyka, ale także postęp statystyczny.

Szczegółowe oceny sytuacji okazały się być głównym elementem procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej. Objęły one najistotniejsze zakłócenia równowagi w każdej z gospodarek oraz odniosły się do sposobu, w jaki zakłócenia te mogły wpłynąć na wzrost gospodarczy, zatrudnienie i stabilność finansową w perspektywie średnioterminowej. Podczas pierwszych trzech rocznych rund Komisja opublikowała 42 szczegółowe oceny

sytuacji (w 2012 r.: 12 państw członkowskich, w 2013 r.: 14 państw członkowskich, w 2014 r.: 17 państw członkowskich) dla 18 państw członkowskich ogółem.⁸ Odzwierciedla to fakt, że pierwsze rundy procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej odbyły się w kontekście kryzysu i ożywienia gospodarki, w czasie, w którym kilka państw członkowskich doświadczało, zgodnie z ustaleniami, zakłóceń równowagi (a niektóre z nich – nadmiernych zakłóceń) wymagających szczegółowej i częstej analizy. Wzrost liczby (i) państw członkowskich skontrolowanych w ramach szczegółowych ocen sytuacji, (ii) zakłóceń równowagi zidentyfikowanych przez Komisję oraz (iii) nadmiernych zakłóceń równowagi nie oznacza zwiększenia ryzyka makroekonomicznego w UE. Ujawniają one procedurę, która stopniowo kształtuje się w wyniku upływu czasu, poszerza swój zasięg i próbuje wskazać na potencjalnie szkodliwe zmiany, zanim te wpłyną na gospodarki. W odniesieniu do pytania, czy przedmiotowa procedura skutecznie identyfikowała odpowiednie kwestie w zakresie polityki, przyczyniała się do tworzenia stosownych zaleceń dotyczących polityki, oraz do ich monitorowania, a także czy miała wpływ na debatę orientacyjną w każdym państwie członkowskim i w UE jako całości, należy podkreślić, że procedura dotycząca zakłóceń równowagi makroekonomicznej, wraz z pozostałymi elementami zarządzania gospodarczego, przyczyniła się do osiągnięcia wspólnego zrozumienia szczególnych i wspólnych wyzwań politycznych, przed jakimi stają państwa członkowskie, oraz do reakcji politycznej. Konieczna jest jednak lepsza realizacja stosownych zaleceń dotyczących polityki. Należy znaleźć narzędzia, które poprawią bodźce zachęcające państwa członkowskie do przyjmowania i wdrażania niezbędnych polityk.

Procedura dotycząca nadmiernych zakłóceń równowagi *nie została jeszcze wdrożona*. W 2013 r. i 2014 r. Komisja zidentyfikowała nadmierne zakłócenia równowagi w pięciu przypadkach, ale nie przedłożyła wniosku w sprawie ich oficjalnego stwierdzenia przez Radę, w związku z czym procedura nie została uruchomiona. W 2013 r. i 2014 r. Komisja była zdania, że polityki nakreślone przez poszczególne rządy (Hiszpanii i Słowenii w 2013 r. oraz Włoch, Chorwacji i Słowenii w 2014 r.) w ramach ich krajowych programów reform oraz programów stabilności (lub konwergencji) były stosowne do odpowiednich wyzwań zidentyfikowanych w szczegółowych ocenach sytuacji. W każdym z tych przypadków Komisja skorzystała jednak z elastyczności właściwej ramom procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej, aby rozpocząć szczególne i *dokładne monitorowanie realizacji polityki*, co przyczyniło się do wywarcia wzajemnej presji w grupie państw członkowskich, oceny działań w czasie rzeczywistym i propagowania reform w państwach członkowskich⁹.

2.3 Kraje strefy euro doświadczające trudności związanych ze stabilnością finansową¹⁰

Cele

⁸ Szczegółowe informacje znajdują się w załączniku 2.

⁹ Komisja opublikowała dwa sprawozdania w sprawie szczególnego monitorowania realizacji polityki w Hiszpanii i w Słowenii jesienią i zimą 2013–2014.

¹⁰ Formalnego przeglądu dokonano już wcześniej w tym roku. Zob. COM(2014) 61 final.

Głównym celem drugiego rozporządzenia w sprawie dwupaku jest wzmocnienie monitorowania państw członkowskich dotkniętych lub zagrożonych poważnymi trudnościami w odniesieniu do ich stabilności finansowej i nadzoru nad nimi. Celem rozporządzenia jest ustanowienie przejrzystych, skutecznych, usprawnionych i przewidywalnych procedur nadzoru państw członkowskich objętych wzmocnionym nadzorem, programem dostosowań makroekonomicznych i nadzorem po zakończeniu programu. W odniesieniu do państw członkowskich strefy euro objętych programem dostosowań zawieszają się wdrażanie innych, nakładających się procedur w ramach instrumentów zapobiegawczych, w tym europejskiego semestru, procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej oraz dwóch pozostałych rozporządzeń pakietowych. Odzwierciedla to między innymi rolę zapobiegawczą procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej, a nie jej rolę jako instrumentu zarządzania kryzysowego¹¹.

Ocena

Do państw członkowskich strefy euro otrzymujących pomoc finansową związaną z programem dostosowań makroekonomicznych w dniu wejścia w życie rozporządzenia w maju 2013 r. należały Grecja, Irlandia, Portugalia i Cypr. Cypr i Grecja, gdzie programy są nadal w toku, dokonały częściowego powrotu na rynek wcześniej niż przewidywano. Hiszpania zwróciła się o pomoc finansową wyłącznie na dokapitalizowanie instytucji finansowych i nie była objęta programem dostosowań makroekonomicznych. W międzyczasie Irlandia i Portugalia z powodzeniem zakończyły program dostosowań makroekonomicznych i znalazły się na etapie nadzoru po zakończeniu programu. Nadzorem po zakończeniu programu objęta jest również Hiszpania – od momentu wygaśnięcia programu dla jej sektora finansowego w styczniu 2014 r. Wszystkie trzy kraje odzyskały dostęp do rynków państwowych instrumentów dłużnych na warunkach stabilnych stóp procentowych. Ogólnie rzecz biorąc, dokonano znaczących postępów w zmniejszaniu deficytu budżetowego w krajach obecnie i w przeszłości objętych programem, a łączny dług publiczny ulega stabilizacji.

W oparciu o doświadczenia zgromadzone w tych państwach zintegrowany zbiór przepisów rzeczywiście zwiększa przejrzystość, przewidywalność, praktyczność i skuteczność nadzoru nad państwami oraz monitorowania państw członkowskich, które są dotknięte lub zagrożone

¹¹ Na zakończenie programu państwo członkowskie zostanie poddane procedurze dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej, a analiza w ramach szczegółowej oceny sytuacji wskaże, czy państwo to powinno znaleźć się w części zapobiegawczej, czy w części naprawczej procedury. Na podstawie dotychczasowych doświadczeń można stwierdzić, że interakcja między procedurą dotyczącą zakłóceń równowagi makroekonomicznej a programami dostosowań przebiegała bardzo sprawnie. Jednakże roczny cykl procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej może pociągać za sobą stosunkowo duże opóźnienie między wzmocnionym nadzorem w ramach wygasającego programu i monitorowaniem w ramach procedury dotyczącej nadmiernych zakłóceń równowagi (w przypadku nadmiernych zakłóceń równowagi utrzymujących się po wygaśnięciu programu), częściowo zrównoważone dzięki nadzorowi po zakończeniu programu.

poważnymi trudnościami finansowymi. Ponieważ jednak rozporządzenie weszło w życie dopiero po rozpoczęciu wszystkich bieżących i zakończonych programów, ocena skuteczności jest siłą rzeczy niepełna. W szczególności wiele przepisów rozporządzenia dotyczy okresu, w którym programy są opracowywane i negocjowane. W przypadku obowiązujących programów okresy te miały miejsce przed wejściem w życie rozporządzenia. Skuteczność rozporządzenia nie może zatem być oceniana w odniesieniu do tych wcześniejszych etapów. Ponadto niemożliwe jest dokonanie oceny skuteczności rozporządzenia w odniesieniu do wzmocnionego nadzoru, ponieważ żadne państwo członkowskie strefy euro nie zostało jeszcze objęte wzmocnionym nadzorem. Zdolność do oceny skuteczności nadzoru po zakończeniu programu jest również ograniczona przez fakt, że Irlandia, Hiszpania i Portugalia były objęte nadzorem po zakończeniu programu przez okres krótszy niż jeden rok. Skuteczność może zatem zostać starannie oceniona jedynie w odniesieniu do obowiązujących programów dostosowań makroekonomicznych. Biorąc pod uwagę wspomniane powyżej zmiany gospodarcze, bieżące programy dostosowań makroekonomicznych osiągnęły cele rozporządzenia w zakresie szybkiego przywrócenia solidnej i zrównoważonej sytuacji gospodarczej i finansowej oraz przywrócenia dostępu do rynku finansowego. W przypadku wprowadzenia w przyszłości pozostałych przepisów w rozporządzeniu przewidziano między innymi usprawnienia w zakresie informowania Parlamentu Europejskiego oraz szereg wymogów mających na celu lepsze uwzględnianie społecznych skutków programów i lepszą ochronę podstawowych obszarów polityki, takich jak ochrona zdrowia i edukacja.

3. KONWERCENCJA GOSPODARCZA, REALIZACJA CELÓW UNIJNEJ STRATEGII NA RZECZ ZATRUDNIENIA I WZROSTU GOSPODARCZEGO, A TAKŻE ŚCIŚLEJSZA KOORDYNACJA POLITYK GOSPODARCZYCH

Trudno jest określić wpływ zmienionego systemu zarządzania gospodarczego na trwałą konwergencję, biorąc pod uwagę, że okres czasu, który upłynął od czasu wprowadzenia nowych przepisów jest zbyt krótki, aby można było wyciągnąć znaczące wnioski. W tym kontekście dobrym przykładem są doświadczenia związane z procedurą dotyczącą zakłóceń równowagi makroekonomicznej. Zaradzono wprowadzić wielu „przejściowym” zakłóceniom, takim jak deficyty obrotów bieżących, jednak nie rozwiązano jeszcze kwestii zakłóceń „narosłych”, takich jak zobowiązania zagraniczne. Zatem mimo iż nastąpiło zmniejszenie ryzyka makroekonomicznego w wielu krajach, dokonanie wymiernej oceny, czy zalecenia dotyczące polityki, wynikające z procedury, rzeczywiście przyczyniły się do zwiększenia wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i stabilności finansowej, wymagałoby znacznie dłuższych ram czasowych niż dotychczasowe ramy czasowe procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej. W szczególności prawdziwym testem będzie zbadanie, czy przedmiotowy instrument może zapobiec narastaniu zakłóceń równowagi i ryzyka w okresach dobrej koniunktury gospodarczej.

Niemniej jednak dzięki zapewnieniu ściślejszej koordynacji polityk nowy system zarządzania powinien korzystnie wpłynąć na wzrost, konwergencję i realizację celów strategii „Europa

2020” na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.¹² Ponadto poprzez niedopuszczanie do akumulacji znaczących zakłóceń równowagi makroekonomicznej nowy system zarządzania powinien łagodzić siły, które są obecnie główną przyczyną wyraźnych, cyklicznych rozbieżności między państwami członkowskimi. Rozporządzenia w sprawie sześciopaku i dwupaku znacznie wzmocniły ramy zarządzania UE w różnych obszarach polityki. Europejski semestr łączy te poszczególne narzędzia w nadrzędne ramy na rzecz zintegrowanego, wielostronnego nadzoru gospodarczego i budżetowego. Usprawnienie i wzmocnienie europejskiego semestru w 2015 r. zgodnie z roczną analizą wzrostu gospodarczego na 2015 r. opracowaną przez Komisję przyczyni się do dalszej poprawy jego funkcjonowania.¹³

Powiązania między poszczególnymi instrumentami nadzoru gospodarczego są złożone i ograniczają przejrzystość kształtowania polityki, co z kolei stwarza wyzwania dla jego realizacji, komunikacji z zainteresowanymi stronami i ogółem społeczeństwa, a w konsekwencji dla odpowiedzialności, legitymacji demokratycznej i rozliczalności. Kluczowe znaczenie dla zapewniania legitymacji działań państw członkowskich ma odpowiednie zaangażowanie parlamentów krajowych. Na szczycie UE główną rolę do odegrania ma Parlament Europejski, przede wszystkim poprzez dialog gospodarczy, który gwarantuje, że instytucje są regularnie rozliczane z głównych kwestii związanych z zarządzaniem gospodarczym.

4. WNIOSEK

W następstwie kryzysu finansowego i gospodarczego system zarządzania gospodarczego został dogłębnie zmieniony. Podstawę tych zmian stanowiły poszczególne elementy prawodawstwa z zakresu zarządzania, które wyraźnie wzmocniły obowiązującą strukturę zarządzania. Ogólnie rzecz biorąc, deficyty się zmniejszyły, względem wielu państw zakończono procedurę nadmiernego deficytu, a zakłócenia równowagi są korygowane. Jednak wzrost wciąż nie jest trwały, a wyzwania gospodarcze pozostają znaczne.

Doświadczenia w zakresie stosowania tego nowego systemu zarządzania gospodarczego są ograniczone z powodu krótkiego okresu czasu, jaki upłynął od daty jego wejścia w życie, a wiele konkretnych instrumentów jest nadal niesprawdzonych. Ponadto przedmiotowy system był dotychczas stosowany w trakcie (w następstwie) poważnego kryzysu finansowego i gospodarczego, co ogranicza możliwości oceny skuteczności systemu w korzystniejszej sytuacji gospodarczej. W istocie skuteczność systemu w dużej mierze opiera się na właściwym funkcjonowaniu jego części zapobiegawczej, co właśnie powinno zostać udowodnione w lepszej sytuacji gospodarczej.

Niniejsza analiza ujawniła kilka mocnych stron oraz kilka obszarów wymagających ewentualnej poprawy w zakresie przejrzystości i złożoności procesu kształtowania polityki, a

¹² Bardziej szczegółową analizę postępów w realizacji strategii „Europa 2020” zamieszczono w dokumencie Komisji Europejskiej pt. „Podsumowanie realizacji strategii «Europa 2020» na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu”, COM(2014)130.

¹³ Więcej informacji zob. Roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2015 r., COM(2014)906.

także ich wpływu na wzrost, zakłócenia równowagi i konwergencję. Komisja zamierza omówić powyższe kwestie z Parlamentem Europejskim i Radą w ciągu najbliższych miesięcy.

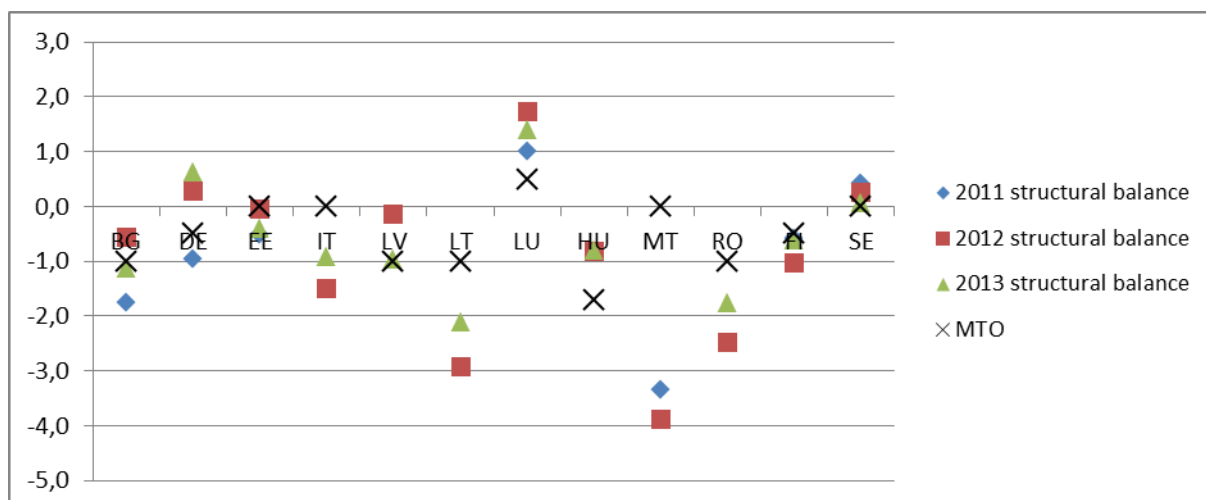
ZAŁĄCZNIK 1: NADZÓR BUDŻETOWY

1.1. Zmiany w odniesieniu do części zapobiegawczej i naprawczej paktu stabilności i wzrostu od reform w 2011 r. (kursywa) w ramach istniejących wymogów

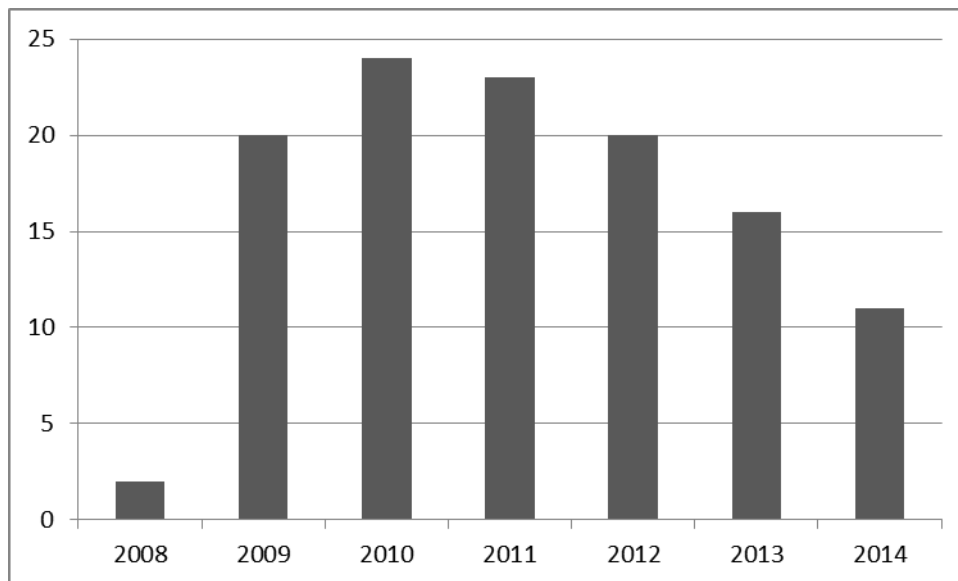
Cel	Specyfikacja	Ścieżka osiągnięcia celu	Specyfikacja egzekwowania
Część zapobiegawcza			
<p>Wymóg sytuacji zbliżonej do równowagi lub nadwyżki</p>	<p>Średniookresowy cel budżetowy dla danego kraju w ujęciu strukturalnym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uwzględnić margines bezpieczeństwa w odniesieniu do ograniczenia deficytu do 3 % - zapewnić szybkie postępy na drodze do stabilności - zapewnić pole manewru w ramach polityki budżetowej <p>Dla państw strefy euro i ERM II: ograniczenia w wysokości -1 % PKB</p> <p><i>Wartość odniesienia dla wydatków: wydatki netto po uwzględnieniu działań dyskrecjonalnych powinny rosnać ≤ potencjalny średniookresowy PKB</i></p>	<p>0,5 % PKB jako wartość odniesienia:</p> <p>w czasach dobrej koniunktury – więcej</p> <p>w czasach kryzysu – mniej > 0,5 % jeżeli dług powyżej 60 % lub w przypadku wyraźnego zagrożenia stabilności</p> <p>Tymczasowe odstępstwo od ścieżki osiągnięcia celu dozwolone w przypadku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wdrożenia istotnych reform strukturalnych, mających możliwy do zweryfikowania wpływ na długoterminową stabilność finansów publicznych – nacisk na reformy systemu emerytalnego - nadzwyczajnego zdarzenia pozostającego poza kontrolą danego państwa członkowskiego i mającego znaczny wpływ na jego sytuację finansową - poważnego pogorszenia koniunktury gospodarczej w strefie euro lub w UE jako całości, pod warunkiem że nie zagraża to stabilności budżetowej w średnim okresie 	<p><i>Procedura korygowania znacznych odstępstw (0,5 % w ciągu jednego roku lub narastająco w ciągu 2 lat od średniookresowego celu budżetowego lub ścieżki osiągnięcia tego celu)</i></p> <p><i>Dla strefy euro: sankcje finansowe w przypadku powtarzających się niezgodności (oprocentowany depozyt w wysokości 0,2 % PKB).</i></p>
Część naprawcza			
<p>Korekta poważnych błędów polityki</p>	<p>Określa się wartości graniczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - deficyt na poziomie 3 % PKB - dług na poziomie 60 % PKB lub dostatecznie zmniejszający się <p><i>Definicja dostatecznie zmniejszającego się długu = przestrzeganie wartości odniesienia dotyczącej redukcji</i></p>	<p>Minimalna roczna korekta w wysokości co najmniej 0,5 % PKB jako wartość odniesienia w ujęciu strukturalnym</p> <p>Ewentualne przedłużenie terminu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w przypadku gdy podjęto skuteczne działania, lecz wystąpiły 	<p><i>Dla strefy euro: system wczesnych i stopniowych sankcji, które mają być uruchamiane na</i></p>

	<p><i>długu</i></p> <p><i>Wartość odniesienia dotycząca redukcji długu = redukcja różnicy do 60 % średnio o 5 % rocznie w ciągu 3 lat przy uwzględnieniu cyklu lub przestrzegając go w ciągu najbliższych dwóch lat.</i></p> <p><i>(Okres przejściowy dla państw członkowskich objętych procedurą nadmiernego deficytu przy wejściu w życie (grudzień 2011 r.) – trzy lata po dokonaniu korekty nadmiernego deficytu.)</i></p>	<p>nieprzewidziane niekorzystne zdarzenia gospodarcze, niosące poważne negatywne konsekwencje dla finansów publicznych</p> <p>- w przypadku poważnego pogorszenia koniunktury gospodarczej w strefie euro lub w całej Unii, pod warunkiem że nie zagraża to stabilności budżetowej w średnim okresie</p>	<p><i>każdym etapie procedury nadmiernego deficytu</i></p>
--	--	--	--

1.2 Saldo strukturalne i średniokresowy cel budżetowy dla krajów w ramach części zapobiegawczej

1.3 Liczba państw członkowskich UE objętych procedurą nadmiernego deficytu

1.4 Wysiłek strukturalny zalecany przez Radę zgodnie z zaleceniami wydanymi w ramach procedury nadmiernego deficytu (punkty procentowe PKB)

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
IE	27.4.2009		1,5	1,5	1,5	1,5			
	2.12.2009		2	2	2	2	2		
	7.12.2010			1,9 ¹	1,9 ¹	1,9 ¹	1,9 ¹	1,9 ¹	
FR	27.4.2009		1	1	1				
	2.12.2009		1,1 ²	1,1 ²	1,1 ²	1,1 ²			
	21.6.2013					1,3	0,8	0,8	
ES	27.4.2009		1,25	1,25	1,25				
	2.12.2009		1,6	1,6	1,6	1,6			
	10.7.2012				2,7	2,5	1,9		
	21.6.2013					1,1	0,8	0,8	1,2
MT	16.2.2010			0,75					
	21.6.2013					0,7	0,7		
BE	2.12.2009		0,75	0,75	0,75				
	21.6.2013					1			
DE	2.12.2009		0,5	0,5	0,5	0,5			
IT	2.12.2009		0,5	0,5	0,5				
NL	2.12.2009			0,75	0,75	0,75			
	21.6.2013					0,6	0,7		
AT	2.12.2009			0,75	0,75	0,75			
PT	2.12.2009		1,25	1,25	1,25	1,25			
	9.10.2012				2,3	1,6	1,3		
	21.6.2013					0,6	1,4	0,5	
SI	2.12.2009		0,75	0,75	0,75	0,75			
	21.6.2013					0,7	0,5	0,5	
SK	2.12.2009		1	1	1	1			
UK	8.7.2008	0,5							
	24.3.2009		1	1	1	1			
	2.12.2009		1,75	1,75	1,75	1,75	1,75		
LV	7.7.2009		2,75	2,75	2,75				
PL	7.7.2009		1,25	1,25	1,25				
	21.6.2013					0,8	1,3		
	2.12.2013						1	1,2	
LT	7.7.2009	1,5	1,5	1,5					
	16.2.2010		2,25	2,25	2,25				
RO	7.7.2009		1,5	1,5					
	16.2.2010		1,75	1,75	1,75				
CZ	2.12.2009		1	1	1	1			
BG	13.7.2010			0,75					
DK	13.7.2010			0,5	0,5	0,5			

Średni wysiłek roczny. Pola zaznaczone na szaro wskazują cele roczne. Nie obejmuje Grecji i Cypru – wysiłek fiskalny został wyrażony w zmianach salda pierwotnego (Grecja) lub nominalnej wartości środków (Cypr).
 Uwagi: ¹ Zalecenie wyrażone w ujęciu kumulatywnym podczas całego okresu procedury nadmiernego deficytu. ² „powyżej 1 % PKB”

1.5 Opinie Komisji z dnia 15 listopada 2013 r. dotyczące projektów planów budżetowych

Państwo	Ogólna zgodność projektu planu budżetowego z paktem stabilności i wzrostu			Ogólna zgodność z reformami budżetowymi i strukturalnymi w zaleceniach dla poszczególnych krajów w 2013 r.	
	Ogólny wniosek w oparciu o prognozę Komisji z jesieni 2013 r.	Zgodność z procedurą nadmiernego deficytu w roku 2013/2014	Zgodność z wymogami części zapobiegawczej w 2014 r.	Ogólne wnioski na temat postępów w kierunku reform budżetowych i strukturalnych	Postęp w przypadku poszczególnych reform w odpowiedzi na strukturalną część fiskalnych zaleceń dla poszczególnych krajów od czerwca 2013 r.
BE	zasadniczo zgodny	trwała korekta nadmiernego deficytu w 2013 r.	pewne odstępstwa od ścieżki osiągania średniookresowego celu budżetowego	umiarkowane postępy	ograniczone działania: jednoznaczne ustalenia dotyczące koordynacji między jednostkami na poziomie federalnym i na niższych szczeblach
DE	zgodny	n.d.	przekroczono średniookresowy cel budżetowy	brak postępów	brak działań w sprawie strukturalnych części fiskalnych zaleceń dla poszczególnych krajów
EE	zgodny	n.d.	na poziomie średniookresowego celu budżetowego	pewne postępy	postępy: zasada równowagi budżetowej ograniczone działania: reguły i pułapy w zakresie wieloletnich wydatków
ES	ryzyko niezgodności	wysilek fiskalny w 2013 r., zagrożona w 2014 r.	n.d.	pewne postępy*	postępy: niezależna instytucja fiskalna, zaległości sektora publicznego, systemy indeksacji, system emerytalny, reforma administracji publicznej, wydatki na opiekę zdrowotną. ograniczone działania: kompleksowy przegląd wydatków; przegląd systemu podatkowego
FR	zgodny bez marginesu	wysilek fiskalny zarówno w 2013 r., jak i w 2014 r.	n.d.	umiarkowane postępy*	postępy: system emerytalny ograniczone działania: przegląd wydatków; system podatkowy; decentralizacja
IT	ryzyko niezgodności	n.d.	zgodność z wartością odniesienia dotyczącą długu w 2013 r., w 2014 r. zagrożona	umiarkowane postępy	ograniczone działania: wydatki publiczne; polityka podatkowa
LU	ryzyko niezgodności	n.d.	znaczące odstępstwo od średniookresowego celu budżetowego	pewne postępy	postępy: średniookresowe ramy budżetowe
MT	ryzyko niezgodności	główny cel osiągnięty w 2013 r. wysilek fiskalny w 2013 r. i w 2014 r.	n.d.	umiarkowane postępy*	postępy: ramy budżetowe; wydajność administracji publicznej (pozostają ryzyka związane z przyjęciem i realizacją); opieka zdrowotna (niejednoznaczne informacje) ograniczone działania: system emerytalny
NL	zgodny bez marginesu	wysilek fiskalny zarówno w 2013 r., jak i w 2014 r.	n.d.	pewne postępy*	postępy: ramy budżetowe, rynek mieszkaniowy (wdrożenie reform przeprowadzonych w przeszłości) ograniczone działania: system emerytalny; obniżki i ulgi podatkowe
AT	zasadniczo zgodny	trwała korekta nadmiernego deficytu w 2013 r.	pewne odstępstwa od ścieżki osiągania średniookresowego celu budżetowego	pewne postępy	postępy: system emerytalny, rynek pracy ograniczone działania: powiązanie świadczeń emerytalnych do zmian w średnim dalszym trwaniu życia; zrównanie wieku emerytalnego
SI	zgodny bez marginesu	wysilek fiskalny zarówno w 2013 r., jak	n.d.	umiarkowane postępy*	postępy: system podatkowy, ramy budżetowe; opieka

		i w 2014 r.			długoterminowa ograniczone działania: system emerytalny
SK	zasadniczo zgodny	trwała korekta zagrożona w 2014 r. – wysiłek fiskalny	pewne odstępstwa od ścieżki osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego	umiarkowane postępy	postępy: system podatkowy (pobór podatków) ograniczone działania: system emerytalny; polityka podatkowa; opieka zdrowotna; przepisy budżetowe
FI	ryzyko niezgodności	n.d.	znaczące odstępstwo od ścieżki osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego, przekroczenie progu 60 % w 2014 r.	pewne postępy	postępy: wydajność sektora publicznego; finanse gminne; reforma emerytalna

ZAŁĄCZNIK 2: PROCEDURA DOTYCZĄCA ZAKŁÓCEŃ RÓWNOWAGI MAKROEKONOMICZNEJ

2.1 Przegląd wyników stosowania procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej (MIP)

	Wnioski ze sprawozdań przedkładanych w ramach mechanizmu ostrzegania	Wnioski ze szczegółowej oceny sytuacji				Uwagi
		Zakłócenia równowagi makroekonomicznej	w tym nadmierne zakłócenia			
			Zdaniem Komisji	W odniesieniu do których Komisja zaleciła, by zostały oficjalnie stwierdzone przez Radę	Oficjalnie stwierdzone przez Radę	
2012	<p><i>Szczegółowa ocena sytuacji zostanie przygotowana dla 12 państw członkowskich: BE, BG, DK, ES, FR, IT, CY, HU, SI, SE, FI, UK.</i></p> <p><i>Brak konieczności szczegółowej oceny sytuacji (brak zakłóceń) w przypadku 11 państw członkowskich: CZ, DE, EE, LV, LT, LU, MT, NL, PL, AT, SK.</i></p> <p><i>Kraje objęte programem (4): EL, IE, PT, RO.</i></p>	Wszystkie państwa członkowskie (12), dla których przygotowano szczegółową ocenę sytuacji.	Brak	Brak	Brak	Przypadki Cypru i Hiszpanii były na granicy (Komisja scharakteryzowała zakłócenia równowagi makroekonomicznej w tych państwach jako bardzo poważne). Jako że wkrótce potem oba państwa zwróciły się o pomoc finansową (choć różnego rodzaju), z perspektywy czasu można argumentować, że oba te przypadki należało zidentyfikować jako nadmierne zakłócenia równowagi. Komisja uznała zakłócenia równowagi we Francji, Włoszech, na Węgrzech i w Słowenii jako poważne.
2013	<p><i>Szczegółowa ocena sytuacji zostanie przygotowana dla 14 państw członkowskich: BE, BG, DK, ES, FR, IT, HU, CY, MT (nowe), NL (nowe), SI, SE, FI, UK.</i></p> <p><i>Brak konieczności szczegółowej oceny</i></p>	Wszystkie państwa członkowskie (13), dla których przygotowano szczegółową ocenę sytuacji.	ES, SI	Brak	Brak	Zasadniczo nie przygotowano szczegółowej oceny sytuacji dla Cypru, ponieważ między opublikowaniem sprawozdania przedkładanego w ramach mechanizmu ostrzegania i szczegółowych ocen sytuacji osiągnięto porozumienie w sprawie pomocy

	<p><i>sytuacji (brak zakłóceń) w przypadku 9 państw członkowskich: CZ, DE, EE, LV, LT, LU, PL, AT, SK.</i></p> <p><i>Kraje objęte programem (5): EL, IE, PT, RO i wkrótce po opublikowaniu sprawozdania przedkładanego w ramach mechanizmu ostrzegania: CY. Ze względu na sektorowy charakter programu dostosowań i pomocy finansowej dla ES kraju tego nie uznano za objęty programem.</i></p>					<p>finansowej.</p> <p>Komisja scharakteryzowała zakłócenia równowagi we Francji, Włoszech i na Węgrzech jako wymagające zdecydowanych działań politycznych.</p> <p>Mimo że w 2013 r. w Słowenii i Hiszpanii zidentyfikowano nadmierne zakłócenia równowagi makroekonomicznej, nie wykorzystano części naprawczej odnośnej procedury ze względu na jakość reakcji politycznej, przedstawionej w krajowych programach reform i programach stabilności. Zamiast tego Komisja wprowadziła szczególne, choć nieformalne, monitorowanie obu państw członkowskich, pozostawiając otwartą możliwość skorzystania z części naprawczej na późniejszym etapie.</p>
2014	<p><i>Szczegółowa ocena sytuacji zostanie przygotowana dla 17 państw członkowskich: BE, BG, DE (nowe), DK, IE (nowe, po pomyślnym zakończeniu programu dostosowań i powrotu do standardowych procedur), ES, FR, HR (nowe, po przystąpieniu), IT, LU (nowe), HU, MT, NL SI, SE, FI, UK.</i></p> <p><i>Brak konieczności szczegółowej oceny sytuacji (brak zakłóceń) w przypadku 7 państw członkowskich: CZ, EE, LV, LT, PL, AT, SK.</i></p> <p><i>Kraje objęte programem (4): EL, CY, PT, RO.</i></p>	<p>Wszystkie państwa członkowskie, dla których przygotowano szczegółową ocenę sytuacji, z wyjątkiem DK, MT i LU, w przypadku których nie wykryto zakłóceń (14).</p>	IT, HR, SI	Brak	Brak	<p>Komisja scharakteryzowała zakłócenia równowagi w Irlandii, Hiszpanii, Francji, we Włoszech i na Węgrzech jako wymagające zdecydowanych działań politycznych.</p> <p>Szereg działań zostało podjętych po raz pierwszy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „deeskalacja” w przypadku procedury dotyczącej Hiszpanii, prowadząca od stanu nadmiernego zakłócenia równowagi do stanu zakłócenia równowagi; — w trzech przypadkach nie wykryto zakłóceń równowagi na podstawie szczegółowej oceny sytuacji (DK, LU, MT); — po raz pierwszy przygotowano szczegółową ocenę sytuacji głównie z powodu bardzo dużej nadwyżki na rachunku obrotów bieżących (Niemcy); — kraj objęty programem w przeszłości

						<p>(Irlandia) został ponownie włączony w procedurę dotyczącą zakłóceń równowagi makroekonomicznej.</p> <p>Podobnie jak w 2013 r. nie skorzystano z części naprawczej procedury, ponieważ Komisja uznała środki przedstawione w krajowych programach reform oraz programach stabilności i konwergencji za wystarczająco ambitne. Zamiast tego Komisja zapowiedziała, że będzie szczególnie monitorować realizację założeń polityki w przypadku Włoch, Chorwacji i Słowenii (nadmierne zakłócenia równowagi), jak również Irlandii i Hiszpanii (w oparciu o nadzór po zakończeniu programu) oraz Francji.</p>
--	--	--	--	--	--	---

2.2 Charakter zakłóceń i nadmiernych zakłóceń równowagi makroekonomicznej zidentyfikowanych w latach 2012–2014

	Rok	Charakter zakłóceń równowagi makroekonomicznej
BE	2012	<i>Zakłócenie równowagi:</i> Należy w dalszym stopniu zwracać uwagę na rozwój sytuacji makroekonomicznej w dziedzinach zewnętrznej konkurencyjności produkcji towarowej i zadłużenia, w szczególności w związku z wysokim poziomem długu publicznego, tak aby ograniczyć ryzyko niekorzystnych skutków dla funkcjonowania gospodarki.
	2013	<i>Zakłócenie równowagi:</i> W dalszym ciągu na uwagę zasługują zmiany sytuacji makroekonomicznej w obszarach zewnętrznej konkurencyjności produkcji towarowej oraz zadłużenia, szczególnie jeśli chodzi o konsekwencje wysokiego długu publicznego dla gospodarki realnej.
	2014	<i>Zakłócenie równowagi:</i> Rozwój sytuacji w zakresie konkurencyjności zewnętrznej produkcji towarowej nadal wymaga uwagi, ponieważ jej stałe pogarszanie się zagrażałoby stabilności makroekonomicznej.
BG	2012	<i>Zakłócenie równowagi:</i> Należy zwrócić uwagę na poziom zadłużenia zagranicznego, jak również pewne zmiany makroekonomiczne dotyczące procesu zmniejszania zadłużenia w sektorze przedsiębiorstw i procesu dostosowywania poprzez rynki pracy, tak aby ograniczyć ryzyko niekorzystnych skutków dla funkcjonowania gospodarki.
	2013	<i>Zakłócenie równowagi:</i> W dalszym ciągu na uwagę zasługują skutki zmniejszania zadłużenia w sektorze przedsiębiorstw, trwające korekty w bilansie płatniczym, aspekty dotyczące konkurencyjności oraz sytuacja na rynku pracy.
	2014	<i>Zakłócenie równowagi:</i> Przedłużająca się korekta sytuacji na rynku pracy wymaga podjęcia działań politycznych, natomiast korekta bilansu płatniczego oraz zmniejszanie zadłużenia przedsiębiorstw przebiegają sprawnie.
DK	2012	<i>Zakłócenie równowagi:</i> Należy zwrócić uwagę na niektóre aspekty rozwoju sytuacji makroekonomicznej, szczególnie te leżące u podstaw konkurencyjności zewnętrznej i potencjalnych zagrożeń związanych z zadłużeniem gospodarstw domowych, tak aby ograniczyć ryzyko niekorzystnych skutków dla funkcjonowania gospodarki.
	2013	<i>Zakłócenie równowagi:</i> W dalszym ciągu na uwagę zasługują trwająca korekta na rynku nieruchomości mieszkaniowych oraz wysokie zadłużenie gospodarstw domowych i zadłużenie sektora prywatnego, a także czynniki decydujące o konkurencyjności zewnętrznej.
	2014	<i>Nie ma już zakłócenia w rozumieniu procedury dotyczącej zakłóceń równowagi:</i> Przeprowadzono korektę na rynku nieruchomości oraz ograniczono konsekwencje wysokiego zadłużenia sektora prywatnego dla gospodarki realnej i stabilności sektora finansowego. Konieczne jest jednak stałe monitorowanie tych zmian oraz czynników wpływających na konkurencyjność zewnętrzną.
DE	2014	<i>Zakłócenie równowagi:</i> Obroty bieżące nadal wykazywały bardzo wysoką nadwyżkę, co świadczy o silnej konkurencyjności, podczas gdy znaczna kwota oszczędności została zainwestowana za granicą. Jest to również oznaką tego, że krajowy wzrost utrzymywał się na niskim poziomie, a alokacja zasobów gospodarczych mogła nie być w pełni efektywna. Wprawdzie nadwyżki na rachunku obrotów bieżących nie wiążą się z zagrożeniami porównywalnymi do tych, które niosą za sobą znaczne deficyty, wielkość i utrzymywanie się nadwyżki na rachunku obrotów bieżących w Niemczech wymagają szczególnej uwagi. Ze względu na wielkość niemieckiej gospodarki szczególne znaczenie ma podejmowanie działań, które pozwolą ograniczyć ryzyko niekorzystnych skutków zakłóceń równowagi dla funkcjonowania zarówno gospodarki krajowej, jak i całej strefy euro.
IE	2014	<i>Zakłócenia równowagi, które wymagają szczególnego monitorowania i zdecydowanych działań politycznych:</i> Sytuacja w sektorze finansowym, zadłużenie sektora prywatnego i publicznego, a w związku z tym wysoki poziom zobowiązań zagranicznych brutto i netto oraz sytuacja na rynku pracy oznaczają, że ryzyko nie zostało jeszcze wyeliminowane.

ES	2012	<i>Bardzo poważne zakłócenie równowagi:</i> Takie aspekty sytuacji makroekonomicznej jak znaczny poziom zadłużenia w sektorze prywatnym, znaczący ujemny bilans płatniczy oraz sektor finansowy, na które wpływ miała sytuacja na rynku mieszkaniowym, wymagają uważnego monitorowania i natychmiastowego uwzględnienia w polityce gospodarczej, tak aby zapobiec niekorzystnym skutkom dla funkcjonowania gospodarki oraz unii gospodarczej i walutowej.
	2013	<i>Nadmierne zakłócenie równowagi:</i> Zagrożeniem dla wzrostu i stabilności finansowej są nadal bardzo wysokie poziomy długu krajowego i zagranicznego. Zdecydowane działania polityczne podjęte na szczeblu UE i przez samą Hiszpanię przyniosły wyraźną korektę przepływów kapitałowych, zmniejszenie kosztów finansowania oraz ograniczenie bezpośrednich zagrożeń.
	2014	<i>Zakłócenia równowagi, które wymagają szczególnego monitorowania i zdecydowanych działań politycznych:</i> Pod kilkoma względami korekta zakłóceń równowagi, które w ubiegłym roku uznano za nadmierne, wyraźnie przebiega w odpowiednim kierunku, a powrót na ścieżkę wzrostu ograniczył ryzyko. Zakres i wzajemne powiązania tych zakłóceń równowagi, zwłaszcza wysokie poziomy zadłużenia krajowego i zagranicznego, świadczą jednak o tym, że ryzyko nie zostało jeszcze wyeliminowane. Komisja będzie nadal szczególnie monitorować realizację polityki zaleconej Hiszpanii przez Radę w ramach europejskiego semestru i będzie regularnie przedkładać sprawozdania Radzie i Eurogrupie. Wspomniane monitorowanie przybierze formę nadzoru po zakończeniu programu.
FR	2012	<i>Poważne zakłócenie równowagi:</i> Należy zwrócić uwagę na rozwój sytuacji makroekonomicznej w dziedzinach działalności wywozowej i konkurencyjności, tak aby ograniczyć ryzyko niekorzystnych skutków dla funkcjonowania gospodarki.
	2013	<i>Zakłócenia równowagi, które wymagają szczególnego monitorowania i zdecydowanych działań politycznych:</i> W dalszym ciągu na uwagę zasługują pogorszenie bilansu handlowego oraz konkurencyjności, uwarunkowane zarówno czynnikami kosztowymi, jak i pozakosztowymi, w kontekście pogarszającego się bilansu płatniczego oraz wysokiego długu publicznego. Przede wszystkim w związku z wielkością francuskiej gospodarki konieczne są zwłaszcza działania, które pozwolą ograniczyć ryzyko negatywnych skutków zakłóceń równowagi dla funkcjonowania zarówno francuskiej gospodarki, jak i całej unii gospodarczej i walutowej.
	2014	<i>Zakłócenia równowagi, które wymagają szczególnego monitorowania i zdecydowanych działań politycznych:</i> Pogorszenie bilansu handlowego oraz konkurencyjności, a także konsekwencje wysokiego zadłużenia sektora publicznego wymagają ciągłej uwagi. W związku z wielkością francuskiej gospodarki i potencjalnymi skutkami ubocznymi dla funkcjonowania strefy euro szczególne znaczenie ma podejmowanie zdecydowanych działań, które pozwolą ograniczyć ryzyko negatywnych skutków zakłóceń równowagi dla funkcjonowania francuskiej gospodarki i strefy euro. Ze względu na to, że już w szczegółowej ocenie sytuacji w 2013 r. stwierdzono konieczność podjęcia działań politycznych, Komisja zamierza wprowadzić szczególne monitorowanie realizacji polityki zaleconej Francji przez Radę w ramach europejskiego semestru i będzie regularnie przedkładać sprawozdania Radzie i Eurogrupie.
HR	2014	<i>Nadmierne zakłócenie równowagi:</i> Konieczne są dalsze działania polityczne wobec zagrożeń wynikających ze znacznych zobowiązań zagranicznych, pogarszających się wyników w eksporcie, wysokiego zadłużenia przedsiębiorstw oraz szybko zwiększającego się długu brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych, przy jednoczesnym niskim wroście i ograniczonych zdolnościach dostosowawczych.
IT	2012	<i>Poważne zakłócenie równowagi:</i> Na uwagę zasługuje rozwój sytuacji makroekonomicznej w zakresie wyników w eksporcie, ponieważ od czasu przyjęcia euro konkurencyjność zewnętrzna Włoch spada. Biorąc pod uwagę wysoki poziom długu publicznego, kluczowym priorytetem powinno być zwiększenie potencjału wzrostu, tak aby ograniczyć ryzyko niekorzystnych skutków dla funkcjonowania gospodarki.
	2013	<i>Zakłócenia równowagi, które wymagają szczególnego monitorowania i zdecydowanych działań politycznych:</i> Pogorszenie konkurencyjności mające wpływ na wyniki w eksporcie, a także wysoki dług publiczny przy stłumionym wroście gospodarczym zasługują w dalszym ciągu na uwagę w kontekście szeroko zakrojonego programu reform, tak by w związku z wielkością włoskiej gospodarki ograniczyć ryzyko negatywnych skutków zakłóceń równowagi dla funkcjonowania zarówno gospodarki Włoch, jak i całej unii gospodarczej i walutowej.

	2014	<i>Nadmierne zakłócenie równowagi:</i> Należy pilnie zwrócić uwagę na konsekwencje bardzo wysokiego długu publicznego i niskiego poziomu konkurencyjności zewnętrznej, co jest związane z bardzo słabym wzrostem wydajności od dłuższego czasu. W związku z wielkością włoskiej gospodarki szczególne znaczenie mają zdecydowane działania, które pozwolą ograniczyć ryzyko negatywnych skutków zakłóceń równowagi dla funkcjonowania zarówno włoskiej gospodarki, jak i całej strefy euro.
CY	2012	<i>Bardzo poważne zakłócenia równowagi:</i> Zmiany makroekonomiczne odzwierciedlone na rachunku obrotów bieżących, finanse publiczne i sektor finansowy wymagają uważnego monitorowania i natychmiastowego uwzględnienia w polityce gospodarczej, tak aby zapobiec niekorzystnym skutkom dla funkcjonowania gospodarki oraz UGW.
HU	2012	<i>Poważne zakłócenia równowagi:</i> Należy zwrócić szczególną uwagę na niektóre zmiany makroekonomiczne, takie jak wysoka ujemna wielkość międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto oraz dług publiczny, tak aby zapobiec poważnym niekorzystnym skutkom dla funkcjonowania gospodarki.
	2013	<i>Zakłócenia równowagi, które wymagają szczególnego monitorowania i zdecydowanych działań politycznych:</i> Trwająca korekta wysokiej ujemnej międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto, napędzana głównie zmniejszaniem zadłużenia przez sektor prywatny w kontekście wysokiego długu publicznego i słabego otoczenia biznesowego zasługuje w dalszym ciągu na szczególną uwagę, tak by ograniczyć znaczne ryzyko negatywnych skutków zakłóceń równowagi dla funkcjonowania gospodarki.
	2014	<i>Zakłócenia równowagi, które wymagają szczególnego monitorowania i zdecydowanych działań politycznych:</i> Trwająca korekta wysokiej ujemnej międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto, wysoki poziom długu publicznego i zadłużenia sektora prywatnego w kontekście słabego sektora finansowego oraz pogarszających się wyników w eksporcie zasługują w dalszym ciągu na bardzo szczególną uwagę, tak by ograniczyć znaczne ryzyko negatywnych skutków dla funkcjonowania gospodarki.
LU	2014	<i>Brak zakłócenia w rozumieniu procedury dotyczącej zakłóceń równowagi:</i> Wyzwania wynikają z modelu wzrostu gospodarczego w oparciu o efektywny sektor finansowy, który dobrze zniósł kryzys. Spadek konkurencyjności przemysłu wytwórczego, zmiany na rynku nieruchomości oraz wysoki poziom zadłużenia sektora prywatnego wymagają jednak stałego monitorowania.
MT	2013	<i>Zakłócenia równowagi:</i> Na uwagę zasługuje kwestia długoterminowej stabilności finansów publicznych, podczas gdy bardzo duże rozmiary sektora finansowego, a zwłaszcza znaczna zależność banków skoncentrowanych na rynku krajowym od sytuacji na rynku nieruchomości, stanowią wyzwanie dla stabilności finansowej i wymagają stałego monitorowania.
	2014	<i>Nie ma już zakłócenia w rozumieniu procedury dotyczącej zakłóceń równowagi:</i> Wprawdzie zadłużenie nadal utrzymuje się na wysokim poziomie, wydaje się jednak, że ryzyko dla stabilności zadłużenia sektora prywatnego i publicznego oraz stabilności sektora finansowego jest ograniczone, chociaż należy je stale monitorować.
NL	2013	<i>Zakłócenia równowagi:</i> Na uwagę zasługują zmiany sytuacji makroekonomicznej, jeśli chodzi o zadłużenie sektora prywatnego i presję na zmniejszenie tego zadłużenia, w tym w powiązaniu z utrzymującymi się problemami na rynku nieruchomości mieszkaniowych. Wprawdzie znaczna nadwyżka na rachunku bieżącym nie wiąże się z zagrożeniami porównywalnymi do tych, które niosą ze sobą znaczne deficyty, jednak Komisja będzie również w dalszym ciągu monitorować sytuację w Niderlandach pod względem obrotów bieżących.
	2014	<i>Zakłócenia równowagi:</i> Należy zwrócić uwagę na zmiany sytuacji makroekonomicznej, jeżeli chodzi o zadłużenie sektora prywatnego i bieżący proces zmniejszania tego zadłużenia, również w powiązaniu z utrzymującymi się problemami na rynku nieruchomości. Wprawdzie znaczna nadwyżka na rachunku obrotów bieżących nie wiąże się z zagrożeniami porównywalnymi do tych, które niosą ze sobą znaczne deficyty, ramach europejskiego semestru Komisja będzie jednak monitorować sytuację w Niderlandach pod względem obrotów bieżących.
SI	2012	<i>Poważne zakłócenie równowagi:</i> Uważnego monitorowania wymagają zmiany makroekonomiczne dotyczące procesu zmniejszania zadłużenia w sektorze przedsiębiorstw i stabilności banków, a także niekorzystne – ale mniej palące – zmiany w konkurencyjności zewnętrznej, tak aby zapobiec niekorzystnym skutkom dla funkcjonowania gospodarki.

	2013	<i>Nadmierne zakłócenie równowagi:</i> Na chwilę obecną wskaźniki zadłużenia w sektorach prywatnym i publicznym nie przekraczają wartości progowych określonych na potrzeby tablicy wyników; zadłużenie zagraniczne netto również pozostaje względnie ograniczone. Jednakże w sytuacji, gdy negatywne tendencje gospodarcze nabierają tempa, ryzyko dla stabilności sektora finansowego wynikające z zadłużenia przedsiębiorstw i procesów zmniejszania tego zadłużenia pozostaje znaczne, w tym w wyniku powiązań z poziomem długu państwowego. Zagrożenia te są dodatkowo pogłębione przez ograniczone możliwości dostosowawcze na rynkach pracy i kapitału oraz strukturę gospodarki, w której dominuje własność państwowa. Okresy niepewności politycznej oraz przeszkody prawne dla procesu reform uniemożliwiły Słowenii odpowiednie zajęcie się problemem występujących zakłóceń równowagi i poszerzenie zdolności dostosowawczych, co zwiększyło zagrożenia w okresie podwyższonego napięcia, jeśli chodzi o warunki pozyskiwania środków finansowych przez rząd.
	2014	<i>Nadmierne zakłócenie równowagi:</i> Zakłócenia równowagi w ostatnich latach były likwidowane dzięki działaniom w zakresie dostosowań makroekonomicznych i zdecydowanym działaniom politycznym podejmowanym przez Słowenię. Zakres koniecznej korekty oznacza jednak, że poważne ryzyko nie zostało jeszcze wyeliminowane. Komisja będzie nadal szczegółowo monitorować realizację polityki zaleconej Słowenii przez Radę w ramach europejskiego semestru i regularnie przedkładać sprawozdania Radzie i Eurogrupie.
FI	2012	<i>Zakłócenie równowagi:</i> Należy zwrócić uwagę na zmiany makroekonomiczne dotyczące konkurencyjności, tak aby ograniczyć ryzyko niekorzystnych skutków dla funkcjonowania gospodarki.
	2013	<i>Zakłócenie równowagi:</i> W dalszym ciągu na uwagę zasługują istotne pogorszenie salda obrotów bieżących oraz słabe wyniki w eksporcie, wynikające zarówno z restrukturyzacji przemysłu, jak i kosztowych i pozakosztowych czynników decydujących o konkurencyjności.
	2014	<i>Zakłócenie równowagi:</i> W dalszym ciągu należy zwracać uwagę na słabe wyniki eksportowe w ostatnich latach, które są spowodowane głównie restrukturyzacją przemysłu oraz czynnikami decydującymi o konkurencyjności kosztowej i pozakosztowej.
SE	2012	<i>Zakłócenie równowagi:</i> Należy zwrócić uwagę na niektóre zmiany makroekonomiczne dotyczące zadłużenia w sektorze prywatnym i sytuacji na rynku mieszkaniowym, tak aby ograniczyć ryzyko niekorzystnych skutków dla funkcjonowania gospodarki.
	2013	<i>Zakłócenie równowagi:</i> W dalszym ciągu na uwagę zasługują zmiany sytuacji makroekonomicznej, jeśli chodzi o zadłużenie sektora prywatnego i proces zmniejszania tego zadłużenia, również w powiązaniu z utrzymującymi się problemami na rynku nieruchomości mieszkaniowych. Wprawdzie znaczna nadwyżka na rachunku bieżącym nie wiąże się z zagrożeniami porównywalnymi do tych, które w innych krajach niosą ze sobą znaczne deficyty, Komisja będzie jednak w dalszym ciągu monitorować rozwój sytuacji w Szwecji pod względem obrotów bieżących.
	2014	<i>Zakłócenie równowagi:</i> Uwagi nadal wymaga rozwój sytuacji w zakresie zadłużenia gospodarstw domowych w połączeniu z problemami na rynku nieruchomości. Wprawdzie znaczna nadwyżka na rachunku obrotów bieżących nie wiąże się z zagrożeniami porównywalnymi do tych, które niosą ze sobą znaczne deficyty, oraz jest częściowo związana z potrzebą zmniejszenia zadłużenia, w ramach europejskiego semestru Komisja będzie w dalszym ciągu śledzić rozwój sytuacji w Szwecji pod względem obrotów bieżących.
UK	2012	<i>Zakłócenie równowagi:</i> Należy zwrócić uwagę na zmiany makroekonomiczne dotyczące zadłużenia gospodarstw domowych i sytuacji na rynku mieszkaniowym, a także niekorzystne – ale mniej palące – zmiany w zakresie konkurencyjności zewnętrznej, tak aby ograniczyć ryzyko niekorzystnych skutków dla funkcjonowania gospodarki.
	2013	<i>Zakłócenie równowagi:</i> W dalszym ciągu na uwagę zasługują zmiany sytuacji makroekonomicznej, jeśli chodzi o zadłużenie gospodarstw domowych – związane z wysokim poziomem długów hipotecznych i charakterystyką rynku mieszkaniowego – oraz niekorzystne zmiany konkurencyjności zewnętrznej, zwłaszcza jeśli chodzi o wywóz towarów i słaby wzrost wydajności.
	2014	<i>Zakłócenie równowagi:</i> Nadal należy zwracać uwagę na zadłużenie gospodarstw domowych związane z wysokim poziomem długów hipotecznych i charakterystyką strukturalną rynku nieruchomości, a także na niekorzystne zmiany pod względem udziału w rynkach eksportowych.

2.3 Kryteria stosowane w ramach realizacji procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej

W trakcie przeprowadzania procedury Komisja bierze pod uwagę następujące kryteria. *Po pierwsze* zakłócenie równowagi jest ściśle związane z koncepcją *stabilności*. Niestabilne tendencje i sytuacje niosą ostatecznie ryzyko gwałtownej korekty. Takie tendencje mogą polegać na utracie konkurencyjności, która może zagrażać wysokiemu poziomowi działalności gospodarczej i zatrudnienia, czy na zmianach w zakresie cen kredytów i aktywów prowadzących do powstania baniek finansowych, których rynki nie korygują wystarczająco szybko ze względu na błędne oczekiwania. Zagadnienie stabilności nie dotyczy jednak wyłącznie nawarstwiających się w długim okresie wad strukturalnych, może również dotyczyć słabości sektora finansowego, które ujawniają się w konkretnych przypadkach (w wyniku wstrząsów zewnętrznych, zmian wewnętrznych czy też problemów w krajowej regulacji sektora finansowego) i które mogą szybko zagrozić stabilności finansowej i rozprzecznić się na całą gospodarkę. Nagłe i szkodliwe korekty mogą wystąpić w wyniku utraty dostępu do rynków finansowych lub pogorszenia możliwości finansowania danego kraju. *Po drugie* zaburzeniom równowagi mogą towarzyszyć *poważne zaburzenia alokacji zasobów*. Może się tak stać np. w sytuacji, gdy wewnętrzne i transgraniczne przepływy finansowe prowadzą do nadmiernego rozwoju jednego sektora. Już sama ta sytuacja może prowadzić do utraty stabilności, jak się to stało np. w przypadku nadmiernego rozwoju sektora budowlanego czy sektora instytucji rządowych i samorządowych. Oceny stabilności zostały uzupełnione o ten aspekt dzięki uwzględnieniu w koncepcji zakłóceń równowagi takich sytuacji, które same w sobie wydają się być stabilne z finansowego punktu widzenia, lecz mają wysokie koszty społeczne i ekonomiczne. Znamionym przykładem są stale utrzymujące się znaczne *nadwyżki na rachunku obrotów bieżących*. Nadwyżki takie nie budzą obaw co do stabilności zewnętrznej danego państwa¹⁴, mogą jednak wskazywać na asymetryczną alokację zasobów w przypadku sektora dóbr wymiennych, brak popytu, niewystarczający nacisk inwestycyjny na akumulację i blokowanie średniookresowego potencjału wzrostu gospodarczego. *Po trzecie* w świetle procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej zakłócenia te *powodują szkodliwe skutki uboczne* dla partnerów.¹⁵ Ogólnie rzecz biorąc, skutki uboczne nie stanowią same w sobie zakłóceń równowagi, ale działają jako czynniki potęgujące inne zakłócenia, takie jak duże deficyty lub nadwyżki na rachunku obrotów bieżących. W praktyce Komisja dążyła do oceny ryzyka makroekonomicznego (pod kątem prawdopodobieństwa niekorzystnego rozwoju sytuacji i jego wpływu na wzrost gospodarczy, zatrudnienie i stabilność finansową zarówno dla poszczególnych państw UE, jak i dla strefy euro ogółem), uwzględniając *szczególną sytuację i jej dynamikę*, a także realizowane *strategie polityczne*.

¹⁴ Zob. COM(2013) 790.

¹⁵ Zob. Kwartalne sprawozdanie na temat strefy euro za 2013 r. (2 i 3).